

УНИВЕРЗИТЕТ „СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЈ“ – СКОПЈЕ

ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ

ИНСТИТУТ ЗА СОЦИОЛОГИЈА

Магистерски труд:

**РАЗЛИКИТЕ ВО ОБРАЗОВНИТЕ ПОСТИГНУВАЊА ПО ЕТНИЧКА ОСНОВА
КАЈ УЧЕНИЦИТЕ ВО ОСНОВНИТЕ УЧИЛИШТА ВО ОПШТИНА ШТИП,
КОЧАНИ И РАДОВИШ**

Ментор:

Проф. д-р Константин Миноски

Кандидат:

Даниела Јакимова

Скопје, 2010

Содржина на магистерскиот труд

Вовед	5	
I	За значењето на истражувањето; дефинирање на проблемот, предметот и целта на истражувањето	6
1.	За значењето на образованието и разликите во образовните постигнувања кај учениците во основните училишта	6
2.	Дефинирање на проблемот, како предмет на истражување	10
3.	Цели и задачи на научното истражување	12
4.	Хипотетичка рамка	13
5.	Методологија на научното истражување и неговиот карактер	14
6.	Примерок на истражувањето	16
II	Теориско објаснување на поимите	17
1.	Теориско конципирање на образовните постигнувања и успех	17
1.1.	Утврдување на образовните постигнувања	17
1.2.	Разлики во образовните постигнувања по етничка основа	19
1.3.	Причини за разликите во образовните постигнувања	23
2.	Етничката структура во општините од примерокот на истражување и семејството	26
2.1.	Етничката структура	26
2.2.	Семејство	31

3.	Јазикот како императив за повисоки образовни постигнувања	38
3.1.	Јазикот и неговото значење во образованието	38
3.2.	Јазичното прашање и образованието во Република Македонија	41
3.3.	Јазикот и успехот	45
III	Мултиетничкиот концепт на македонското образование	47
1.	Образовната политика во Република Македонија	47
2.	Партиципација на етничките заедници во образовните институции на Р.Македонија на сите нивоа во последната деценија	53
3.	Образованието во Р.Македонија од аспект на мултиетничноста	58
IV	Резултати од спроведеното истражување за разлики во образовните постигнувања по етничка основа кај учениците во основните училишта во општина Штип, Кочани и Радовиш	63
1	Структурни карактеристики на семејството	63
1.1.	Големина на семејствата	63
1.2.	Образование на родителите	64
-	Образованието на таткото по етничка припадност	64
-	Образованието на мајката по етничка припадност	66
-	Влијанието на образованието на родителите врз образовните постигнувања на учениците	67
1.3.	Економскиот статус на семејството	75

-	Број на членови во семејството кои остваруваат приходи	75
-	Месечни приходи по член во семејството по етничка припадност ..	76
-	Изворите на приходи во семејството по етничка припадност	76
-	Ставот на испитаниците во однос на сопствениот животен стандард и сопствената социјална положба	77
1.4.	Просторни услови за учење во домот по етничка припадност и нивното влијание врз образовните постигнувања на учениците	78
1.5.	Техничките услови за учење во домот по етничка припадност и нивното влијание врз образовните постигнувања на учениците	82
1.6.	Типот на семејството во школскиот систем	88
-	Традиционално и современо семејство: етничката припадност и типот на семејството	88
-	Влијанието на типот на семејството врз образовните постигнувања кај учениците	90
2	Семејството: односот кон образованието	93
2.1 .	Присуството на родителските средби и нивното вилјание врз образовните постигнувања кај учениците од различна етничка припадност	93
2.2 .	Ставот на родителите кон образованието на нивните деца според етничката припадност и влијанието врз образовните постигнување	97
2.3 .	Интересот на родителите за образованието на своите деца и влијанието врз успехот	103
-	Интересот на родителите за училишниот ден по етничка припадност и влијанието врз образовните постигнувања на учениците	103
-	Интересот на родителите за проблемите со кои се соочуваат нивните деца по етничка припадност и влијанието врз образовните постигнувања.....	108
2.4 .	Очекувањата на родителите по етничка основа и влијанието врз образовните	

	постигнувања кај учениците	123
2.5 .	Награди и нивното влијание врз образовните постигнувања кај учениците по етничка припадност	126
2.6 .	Казните и нивното влијание врз образовните постигнувања кај учениците по етничка припадност	129
2.7 .	Помошта на родителите во реализирањето на домашните задачи и нејзиното влијание врз образовните постигнувања кај учениците	133
3	Успехот во училиштата според етничката припадност	137
3.1.	Успехот на учениците со кои ја завршиле претходната учебна година по етничка припадност	137
3.2 .	Движење на успехот во текот на школувањето по етничка припадност ...	138
3.3 .	Повторување во текот на школувањето по етничка припадност	140
4	Етничката припадност и јазикот на образованието	140
4.1 .	Јазик на кој учениците ја следат наставата во основното образование	140
4.2 .	Јазикот или јазиците на кои разговараат анкетираниите ученици во семејствата	140
4.3 .	Ставот на учениците на кој јазик треба да го продолжат средното и високото образование по етничка припадност	141
	Заклучок	142
	Користена литература	153

Вовед

Да се пишува за образованието, како еден од непроценливите фактори за развојот на личноста и општеството во целина, за мене претставуваше научен предизвик. Образованието претставува комплексен и мошне актуелен проблем, кој е од витално значење за социјалниот развој. Посебно, основното образование кое претставува темел за доживотно учење на кое се надоградуваат натамошните нивоа и видови образование.

Самото основно образование е детерминирано од многу фактори, услови и односи кои се динамични, менливи, развојни, па затоа и потребата од нивно постојано следење и проучување е неминовна.

Република Македонија како мултиетничка, мултикултурна и мултиконфесионална држава, преку својата легислатива, им обезбедува остварување, како на индивидуалните така и на колективните права на етничките заедници. Во тој корпус на етнички права спаѓа и правото на образование на етничките заедници. Но, и покрај тоа што легислативата нуди нормални предуслови за образование на етничките заедници, во РМ понатаму нема нивна задоволителна вклученост во образовниот систем, и онаму каде што се застапени, нивните постигнувања се на многу ниско ниво. Оттука се појави инспирацијата и идејата за изработка на труд со тема: „Разлики во образовните постигнувања по етничка основа кај учениците во основните училишта во општина Штип, Кочани и Радовиш“, се со цел, да се испита дали постојат разлики во образовните постигнувања кај учениците по етничка основа како и комплетно да се истражат и научно анализираат факторите кои влијаат врз нивните образовни постигнувања.

Трудот претставува еден вид на согледување и предочување на факторите кои влијаат врз квалитетот на образовните постигнувања кај учениците од различна етничка припадност.